

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Abyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrstakstjóri: Krisjan Dahl
Bláðólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Surimifepurin

Tað seinasta »skriggið í føroyska vinnulívshæiminum er SURIMI. Hetta er útvaskað fiskafars, sum hevur serligar eiginleikar, at tað kann goymast og halda sær leingi. Tað verður brúkt sum rávøra, í hundradtals lidnum fiskavørum á sama hátt og mjøl verður brúkt sum rávøra í hundradtals av matvørum. Surimi er japansk uppfinning og sera nógv eftirspurd vera í Japan, har teir gera meira enn 600 ymiskar matvørur burtur úr surimi saman við øðrum tilsettum matvørutilfari.

Tað er ikki fyrr enn hesi seinastu árin, at restin av heiminum hevur fingið eyguni upp fyri hesi japonsku vøruni og sæð, hvørjar móguleikar hon gevur fiskiðnaðinum. Og ikki kann sigast annað enn, at vit føroyingar hava verið skjóttir at síggja móguleikarnar í hesi vøruni.

Tað eru bert fá ár síðani at framskygdri menn í Føroyum fóru til Japans við m.a. tí endamáli at kanna surimimálið. Heimafurkomnir lótu teir so landsmenn sínar fáa kunnleika til henda so týðandi tættin av japanska fiskiðnaðinum. Og úrslitið hevur so eisini verið, at menn av álvara eru farnir at gera iløgur í skip og virki, sum skulu framleiða surimi.

Tað er einki at ivast í, at tað er rætt, at vit føroyingar royna at vera við í teirri kapprenning, sum er á hesum nýggja økinum innan fiskivinnuna. Okkara grannar liggja enn nøkur vet aftanfyri, men gera nú sítt ítarsta fyrri at vera millum teir fremstu og koma á marknaðin við surimi og liðugvørum, sum verða gjørdar úr surimi.

AT vit so eiga móguleikarnar fyrri at fara undir slíka framleiðslu vita vit. Tí svartkjafturin og annar fiskur so sum gulllaksurin eru serliga vælegnaðir til hesa framleiðsluna, og hetta eru fiskasløg sum svimja við okkara strendur.

oddagrein

Tað hevur av fleiri verið ført fram, at vit føroyingar vóru í so skjóttir at gera ovurstórar iløgur í fiskalaing. Sagt verður, at tað var ikki rætt av okkum at leypa fram av. Her fóru nevniliga mangir av okkum til verka við bindi fyrri eyguni, tí teir vistu ov lítið um hesa nýggju vinnugreinina við tí úrsliti, at úrtøkan als ikki samsvarar við tær iløgur, sum eru gjørdar.

ONKUR man tí helst eisini seta líkheitstekin millum gongdina í alivinnuni, og so tað, sum nú er við at henda við surimi. Til hetta er at siga, at tað er ikki heilt beint at sammata tann surimifepur, sum nú breiðir seg um landið við tann gullfepur sum eyðkendi alivinnuna í fyrstani. Tí á alíkinum vóru vit ikki teir fyrstu. Vit vóru longu eftirbátar, tá vit byrjaðu, tí serliga norðmenn lógu fleiri ár frammanfyri okkum. Hvat viðvíkur surimi, so eru vit í lýtuni fremstir, tá talan er um henda partin av heiminum. Og tað er greitt, at leggja vit ikki alla orku í at menna hesa nýggju vinnugreinina, so dragna vit aftur úr og gerast eftirbátar.

MEN sjálvandi eiga vit at vera varnir og ikki spæla okkum henda trumf av hondini. Fyri at varðveita hesa støðu okkara so mugu vit á øllum økjum, t.v.s. frá veiðu til framleiðslu og víðari til sølu gera okkara ítarsta. Tað nyttar lítið um ikki síðsta liðið — søluliðið — fylgir við. Tað skal tí her vera vón okkara, at søluliðið í Føroyum eins dyggiliga sum framleiðararnir av surimi royna at varðveita støðu okkara á fyrsta-plássinum. Og tað er heilt greitt, at her skal eitt stórt arbeiði gerast.

ER viljin til staðar, so verður úrslitið eisini hareftir.

jamú

Dagblaðið illgitir um Brúkarafelagið

Aftur einaferð nýtti Dagblaðið ein tíðindastubba frá Brúkarafelagnum sum umbergir við. Tað er ov biligt at sleingja út, at skattgjalddarin aftur skal bløða, tí øll kunnu venda sær til felagið, eisini tey ið ikki eru limir og gera tað eisini og hetta er ókeypis. 5 kr. frá hvørjum skattgjalddara hevði verið meira enn nógv mikið fyrri at fáa eitt vælvirkandi felag, ið hevur eittans endamála, at verja áhugamála brúkarans. Tað snýr seg ikki um at lona nevndina, hon hevur arbeiðið og fer framvegis at arbeiða ókeypis, men at fáa ráð til at lona einum fólki fyrri at taka sær av dagliga arbeiðinum.

Sjálvt um nevndarlimirnir, sum so mong onnur, eisini hava sína politisku áskoðan, so skal eingin ivast í, at Brúkarafelagið arbeiðir óheft av bæði partapolitikki og av handilsligu vinnuni.

Brúkarin hevur ikki bert áhuga fyrri felagnum, men hevur eisini í størri og størri mun brúk fyrri tí og hann brúkar tað eisini. Limatalið er umleið 300 og harafturat eru nógv yrkisfelag og stovnar limir og gjalda frá 500-1.000 kr. um árið til felagið. Tann

peningur, ið kemur inn á henda hátt er bert ikki nógv mikil til at gera nakað munagott við. Tað er ov biligt at sleingja út, at skattgjalddarin aftur skal bløða, tí øll kunnu venda sær til felagið, eisini tey ið ikki eru limir og gera tað eisini og hetta er ókeypis. 5 kr. frá hvørjum skattgjalddara hevði verið meira enn nógv mikið fyrri at fáa eitt vælvirkandi felag, ið hevur eittans endamála, at verja áhugamála brúkarans. Tað snýr seg ikki um at lona nevndina, hon hevur arbeiðið og fer framvegis at arbeiða ókeypis, men at fáa ráð til at lona einum fólki fyrri at taka sær av dagliga arbeiðinum.

Brúkarafelagið skottar ikki, men arbeiðir opinlyst og roynir eisini eftir førum at verða varðhundur, tá talan er um almennar tænaustur, brúkaralógir o.a., men aftur her eru tað tær trøngu figgarligu umstøðurnar, ið bremsa arbeiðinum.

Brúkarin er besti prísansarin og skal tí hava umstøður til at samanbera prísir, tí hava vit gjørt vart við, at lógin um prísmerking skal haldast.

Vit meta eisini, at tað er neyðugt við einum minsta marki av stýring, tá talan er um friu kappingina og tí er tað óheppið tá summir vinnurekandi nýta tilvildarlígar kappingar at lokka við. Vit vilja hava henda form fyrri reklamu bannaðan.

Aðalfundinum verður høvi til at hoyra meira um arbeiðið í farna ári. Fyri vali standa Sigrid Dalsgaard og Stein Fossá og tey vilja fegin sleppa undan afturvali. Við at velja annan lim fyrri fyrstnevnda slapst av við partisanin í felagnum og tá er eftir Dagblaðsins metan nógv vundið.

Væl møtt á aðalfundinum um úti á Landsbókasavnum.

Nevnd Brúkarafelagsins

Tað nyttar at leggja trýst

Harra Blaðstjóri.

I Dimmalætting nr. 123, 28. okt. í ár stóð grein, undirskrivað »US'ari«. Sambart henda US'ara eru nú øll íva- og onnur mál loyst við stóðini á Sornfelli, alt tos um atom og bummal er »Deytt og Máttleyst!«

US'ari hevur langa frageiðing um stóðina sjálva. Sambart hesi frageiðing, er enn eina ferð sligið fast, at stóðin á Sornfelli er militærstøð burturav. Man tað vera nakar, sum í álvara heldur, at bert navnasjaldur »Verjustað« verður sett á, so fara russar framvið her, um kriggið skuldi brostið á?

UM ein figgindi í krigstíð ætlar at vionna ein bardaga (tað ætlar hann altíð), so er tað um at gera hjá honum at niðurberja verjuna hjá mótpartinum fyrst. Tað er at hava botn fyrri eyguni bert at hyggja at stóðini á Sornfelli í hesum samanhangi. Hyggið heldur at heildini, hon er liður í: Tað gongur ein keta frá Thule í norð, yvir Ísland, Føroyar, Hetland, Bornholm líka til Turkaland. Henda keta hevur bert eittans endamála: at uppdraga hesa (harav navnið »Early Warning«). Tí er tað greitt, at tær fyrstu bummal, teir senda avstað, verða eftir hesum stóðum. Øll onnur hugsan er »deyð og máttleyst«.

Fyri mær tykist einasta loysn at vera at trýsta og bliva við at trýsta politikararnar, so teir nýta tað vald, teir hóast alt eiga at hava. At hetta nyttar, hava vit so mangan sæð, eitt nú, tá tey massivu

Lat meg nú beinanvegin siga, at min áskoðan er, at so leingi teir hava Warschava samgonguna eystan fyrri, mugu vit hava NATO samgonguna vestan fyrri. Hesar samgongur hava skapað hvørja aðra, og tær halda eisini liv í hvørji aðrari!

Tað verða hvørgu megin politikararnir, sum stóðga ørskapinum, tí teir hava í veruleiknum so ómettaliga lítið at siga. Harafturimóti eru tað risafyrirtekurnar, sum liva av »neyð og elendigheit«, sum gera av, hvat skal henda. Teirra avgerð verður aldri at upploysa hvørki NATO- ella Warschava samgonguna! Tvørturímóti, tá hesar fyrirtekur hava selt øll tey vápn og bygt allar tær stóðir, sum í lýtuni tøvur er á, skapa tær ein nýggjan tøv.

Sou tit ikki í sjónvarpinum, hvor stendur aftan fyrri »Stjørnukrigs« ætlanina hjá Reagan?

Hvussu ørskapurin skal stóðgast, er ilt at siggja í lýtuni. Tað verður ið hvussu er ikki gjørt við tí infantilu hugsanini, sum US'ari visir í sjálmótsigandi grein síni, »Deytt og Máttleyst«.

Fyri mær tykist einasta loysn at vera at trýsta og bliva við at trýsta politikararnar, so teir nýta tað vald, teir hóast alt eiga at hava. At hetta nyttar, hava vit so mangan sæð, eitt nú, tá tey massivu

mótmælini at enda stóðgaðu ræðuleikunum í Vietnam. Somuleiðis tykjast russar nú eisini at slaka í Afghanistan fyrri trýstinum uttan frá.

Nei, US'ari og onnur við, takið í hondina, sum verður rætt imóti tykkum, og latið okkum, eins og amerikufólk gjørdu, tá tey knýttu eina friðarketu tvørtur um alt Amerika, knýta eina friðarketu um alla vøðina!

ohe.

Profa
máling
besta
dygd

Sámiligir prísir

MÍÐBYRURIN
TÓRSHAVN
TLF. 16066